

Sociologia del coneixement

Codi: 101131
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Sociologia	OT	4	1

Professor/a de contacte

Nom: María Esther Fernández Mostaza
Correu electrònic: mariaesther.fernandez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No n'hi ha cap.

Objectius

Realitat objectiva i subjectiva alhora; la societat és un producte humà, al mateix temps que l'ésser humà és un producte social. Des d'aquesta perspectiva dialèctica de base, la sociologia del coneixement es planteja l'anàlisi dels processos d'institucionalització, de legitimació i d'interiorització de la realitat, tot interrogant-se sobre allò que en una societat determinada passa pel coneixement, començant pel coneixement de la realitat primordial que és el món donat per descomptat de la vida quotidiana.

Després d'una primera part introductòria sobre els orígens i l'evolució de la sociologia del coneixement com a disciplina, es treballarà a fons l'obra teòrica de Berger i Luckmann *La construcció social de la realitat*.

Competències

- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
- Comunicar de manera efectiva, mitjançant un nivell bàsic de llengua anglesa, les anàlisis bàsiques dels fenòmens socials.
- Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar la qualitat del propi treball.
2. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
3. Comparar els diferents enfocaments teòrics sobre la cultura.
4. Comparar la lectura dels fenòmens culturals des de diferents ideologies presents en la realitat social d'Espanya i de Catalunya.
5. Comunicar de manera efectiva, mitjançant un nivell bàsic de llengua anglesa, les anàlisis bàsiques dels fenòmens socials.
6. Definir els conceptes sociològics que interpreten els fenòmens culturals.
7. Definir els fenòmens socials subjacents a les polítiques i els conflictes culturals.
8. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
9. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
10. Explicar les interpretacions socials de la cultura d'acord amb aquests enfocaments.
11. Expressar els debats al voltant d'aquests enfocaments, pel que fa a la cultura.
12. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
13. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
14. Relacionar els debats entorn d'aquests enfocaments, referits a la cultura, amb el context històric en el qual han sorgit.
15. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

- I. Introducció. La sociologia del coneixement
 1. Els antecedents teòrics de la sociologia del coneixement
 2. Les contribucions de Max Weber i Èmile Durkheim
 3. Karl Mannheim: Ideologia i Utopia
 4. Alfred Schütz: fenomenologia i sociologia del coneixement
- II. La teorització de Peter L. Berger i Thomas Luckmann: *La construcció social de la realitat*
5. Els fonaments del coneixement a la vida quotidiana
6. La societat com a realitat objectiva: institucionalització, universos simbòlics i legitimació
7. La societat com a realitat subjectiva: interiorització, procés de socialització i teories d'identitat
- III. Debats actuals actuals sobre la institucionalització del coneixement
8. Més enllà de el coneixement ordinari: La sociologia de el coneixement "ocult"
9. Entre religió i ciència

Metodologia

L'assignatura es dividirà en tres grans blocs temàtics que seran explicats i debatuts a classe:

- I. Una introducció a la sociologia de el coneixement, a partir de classes teòriques
- II. Discussions a partir de la lectura (obligatoria) de l'obra de Berger i Luckmann, *La construcció social de la realitat: un tractat*
- III. Exercicis d'aproximació a la sociologia de el coneixement a través d'exercicis a classe i d'una proposta d'investigació.

S'aplicarà metodologia i exercicis a l'entorn del pensament visual.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
La construcció social de la realitat	20	0,8	3, 4, 6, 10, 14
Explicació dels antecedents històrics i origen de la Sociologia del Coneixement	20	0,8	3, 6, 7, 10
La Sociologia del Coneixement en l'etapa contemporània	20	0,8	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15
Tipus: Supervisades			
Debats a classe sobre els eixos temàtics, preparació dels escrits individuals i del projecte final	30	1,2	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15
Tipus: Autònomes			
Lectura i comentari dels textos corresponents als tres grans blocs de l'assignatura	60	2,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Avaluació

L'avaluació serà contínua

Bloc I:

- Un control de lectura amb material per a la consulta (20%)
- Una conferència, presencial o virtual, amb l'obligació d'enviar un comentari (10%)

Bloc II:

- Un treball individual sobre el llibre de *La construcció social de la realitat* (40%)
- Un exercici basat en un mapa conceptual basat en un o més conceptes rellevants del llibre (10%)

Bloc III:

Correspon al treball en grup (20%), que no necessàriament s'ha d'escriure i que inclou una presentació oral

L'assignatura inclou sistemes de recuperació si s'ha obtingut una nota mínima de 4 al bloc II. Aquesta recuperació és individual.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació contínua a través dels escrits individuals que inclou assistència a classe, a les conferències i posterior debats	80	0	0	3, 4, 6, 9, 10, 11, 15
Elaboració d'un breu projecte de recerca relacionat amb els temes tractats l'assignatura	20	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

General

Berger, P. L.; Luckmann, T. (1988), *La construcció social de la realitat*, Barcelona, Herder.

Dennis, Kingsley L. (2022), *Asalto a la realidad*, Barcelona, Blume.

Gracia, Carla (2022), *Amb ulls de dona*, Barcelona, Univers.

Löwy, M. (2000), *¿Qué es la sociología del conocimiento?*, México, Fontamara.

Horowitz, I.L. (1964), *Historia y elementos de sociología del conocimiento*, Buenos Aires, EUDEBA.

Mannheim, K. (1987), *Ideología i Utopia*, Barcelona, Ed.62.

Merton, R.K. (1965), Estudios sobre sociología de la ciencia a R. K. Merton, *Teoría y estructuras sociales*, México, FCE.

Pfadenhauer, M. (2013), *The New Sociology of Knowledge: The Life and Work of Peter L. Berger*, New York: Routledge.

Searle, John R. (1997), *La Construcción de la realidad social*. Barcelona, Paidós.

Schütz, A. (1974), *Estudios sobre teoría social*, Buenos Aires, Amorrortu.

Siegel, K. (2001), *Women's Autobiographies, Culture, Feminism*, Nova York, Peter Lang.

Programari

No hi ha un programari específic.